

Galeria Miejska
we Wrocławiu

ul. Kiełbaśnicza 28, 50-109 Wrocław
biuro@galeriamiejska.pl, tel. +48 71 344 67 20

www.galeriamiejska.pl

Pavel Brázda – malarstwo i grafika
Galeria Miejska we Wrocławiu
20 grudnia 2013 – 25 stycznia 2014
Wystawa czynna pon-pt 10.00-18.00, sb 12.00-16.00.

Pavel Brázda uchodzi za jednego z najbardziej wyrazistych samotników spośród czeskich artystów plastyków drugiej połowy XX wieku. Jego twórczość wychodzi z koncepcji figuralnego realizmu, w której elementy wewnętrznego, marzycielskiego świata połączone są z uniwersalnymi prawdami na temat jasnych i ciemnych stron ludzkiej psychiki. Galeria Miejska we Wrocławiu przy współpracy z Czeskim Centrum i My Aktivitty przygotowały przekrojową wystawę, na którą złoży się ponad 130 prac artysty z ostatnich 60-ciu lat jego twórczości.

Pavel Brázda wraz z Věrou Novákovą, swoją żoną i bliską partnerką artystyczną, należy do pokolenia młodych artystów, którzy w czasie „czerwonej apokalipsy“ pod koniec lat czterdziestych XX wieku zostali wygnani z Akademii Sztuk Pięknych w Pradze i w konsekwencji wykluczeni z dalszego rozwoju czeskiej sztuki. Na drodze ich powrotu stał głównie problem z zaszufładkowaniem ich do tej czy innej tendencji artystycznej. Dopiero względnie niedawno, dzięki klimatowi większej akceptacji Brázda i Nováková doczekali się szerszego uznania.

Od samego początku twórczość Brázdy jest nierozzerwalnie związana z zapuszczaniem krytycznej sondy w procesy ludzkiego myślenia. Artysta bardzo wczesnie rozwinął koncepcję realizmu charakteryzującego się szczegółowym podejściem do tematu, połączonym z groteskową przesadą uwydatniającą psychiczną stronę przekazu wizualnego. Ostry wzrok Brázdy działa tu jak wyimaginowane szkło powiększające, które przykłada on zarówno do własnego życia intymnego, jak i do brutalnie absurdalnych realiów cywilizacji, w której żyje. To, co na pierwszy rzut oka wygląda jak wyimaginowany obraz, jest wręcz przeciwnie mocno zakorzenione w fakcie doświadczanej przez artystę rzeczywistości.

Ważne jest, żeby podkreślić, że chociaż artystyczna kariera Pavla Brázdy trwa przez sześć dekad, jego dzieło odznacza się nadzwyczajną ciągłością tematów i ich wizualnej prezentacji. Jego pomysłowość pozwala na nieustannie świeże kombinacje motywów stworzonych wiele lat temu, które pojawiają się w jego refleksjach zarówno na temat rzeczywistości jego czasów, jak i „ponadczasowych“ cech ludzkich. Jeśli prace Brázdy z lat czterdziestych i pięćdziesiątych zaskakują nas tym, jak bardzo odstają zarówno na polu akademickim, jak i awangardowym, to nawet dzisiaj, w czasach pozornie nieograniczonej

Galeria Miejska
we Wrocławiu

ul. Kiełbaśnicza 28, 50-109 Wrocław
biuro@galeriamiejska.pl, tel. +48 71 344 67 20

www.galeriamiejska.pl

ekspresji artystycznej, robią na nas wrażenie skoncentrowanym krytycyzmem, dowcipną ironią i kompozycyjną figlarnością.

Pavel Brázda urodził się 21 sierpnia 1926 w Brnie. W 1943 roku stworzył tam swój własny kierunek, który nazwał hominizmem – „sztuką o ludziach i dla ludzi”. Po dwóch semestrach historii sztuki i filozofii na Uniwersytecie im. Tomasza Masaryka w Brnie i dwóch semestrach na Wyższej Szkole Wzornictwa Przemysłowego przeszedł na trzeci semestr do Akademii Sztuk Pięknych, gdzie poznał swoją przyszłą żonę, malarkę Vierę Novákovą. Na początku 1949 roku oboje zostali objęci ze względów politycznych zakazem studiowania na wszystkich szkołach wyższych. Brázda mógł wykonywać jedynie prace manualne jako malarz pokojowy.

W latach 1950–52 ukończył Technikum Wzornictwa Przemysłowego i uzyskał zgodę na zarobkowanie jako tak zwany zawodowy artysta plastyk. Nigdy nie był członkiem komunistycznego Związku Czechosłowackich, później Czeskich Artystów Plastyków, ani też nie składał wniosku o członkostwo. Od roku 1977 pracował jako palacz w kotłowni, w 1987 roku przeszedł na emeryturę. Zaczął normalnie wystawiać w latach dziewięćdziesiątych.

Pierwszą większą wystawę miał wspólnie z Vierą Novákovą w 1992 roku w galerii PKC Ženské domovy. Towarzyszył jej obszerny katalog wydany przez czasopismo Revolver Revue. W tym samym roku Brázda jako pierwszy artysta plastyk otrzymał nagrodę Revolver Revue za 1991 rok. Potem prezentował swoje dzieła na szeregu wystaw w galeriach w Pradze, Czechach i za granicą a pod koniec lat dziewięćdziesiątych uczestniczył w wystawach przeglądowych organizowanych między innymi przez Galerię Narodową. Od 2000 roku kilka obrazów Brázdy jest pokazywanych na stałej wystawie sztuki nowoczesnej praskim Veletržním palácu (Pałacu Targowym). W latach 2006–2007 miała tam miejsce jego półroczna wystawa retrospektywna. W 2007 roku w wydawnictwie Argo ukazała się obszerna monografia „Brázda”, a w 2008 roku w serii wydawniczej Respektu została wydana mniejsza monografia do wystawy w Paryżu „Brázda – Obluda čeká, obluda má čas” („Brázda – Monstrum czeka, monstrum ma czas”) z tekstami w językach francuskim, angielskim i czeskim. O życiu i dziele Brázdy nakręcono kilka telewizyjnych filmów dokumentalnych. W 2007 roku Brázda otrzymał nagrodę Człowiek Roku, a 28 października 2008 roku odznaczenie Za zasługi dla państwa w dziedzinie sztuki.